

HOVO BRABANT
SENIORENACADEMIE

KENNIS | ONTMOETEN | VERWONDEREN

Hoger
onderwijs
vanaf 50 jaar

JAARVERSLAG
2020

Inhoudsopgave

1. Terugblik.....	3
2. Missie en visie	4
3. Organisatie	4
3.1 Organogram	5
3.2 Bestuur	5
3.3 Programmaraad	5
3.4 Medewerkers.....	6
3.5 Sed Vitae	6
4. Onderwijs.....	6
4.1 Cursistenaantallen.....	6
4.2 Docenten	7
4.3 Evaluaties.....	7
5. Financiën	8
6. Vooruitblik.....	8

1. Terugblik

De impact van het coronavirus heeft vanzelfsprekend weerslag gehad op het HOVO-Onderwijs. Vanaf half maart 2020 kwam het fysieke onderwijs geheel tot stilstand. HOVO Brabant heeft vanaf dat moment gekeken naar alternatieve mogelijkheden om de colleges in digitale vorm voort te zetten en af te ronden.

Tot half augustus heeft het onderwijs volledig online plaatsgevonden. Terugkijkend kunnen we concluderen dat bij gebrek aan fysieke bijeenkomsten het online onderwijs een goed alternatief is gebleken. Het merendeel van de cursisten en docenten heeft echter een sterke voorkeur voor face-to-face onderwijs uitgesproken waarbij naast het kennisdelen het elkaar ontmoeten als duidelijke meerwaarde wordt ervaren. De interactie met docent en medecursisten, de sociale component, dat alles wordt gemist en komt minder uit de verf in het virtuele college. Leren is letterlijk een uitje!

In overleg met het bestuur en in lijn met de wensen van cursisten en docenten is voor de zomer besloten om in het najaar van 2020 zoveel mogelijk offline onderwijs aan te bieden op alternatieve leslocaties omdat de campussen waar HOVO Brabant normaliter haar onderwijs uitvoert niet beschikbaar waren.

Ondanks alle beperkingen en richtlijnen zijn in het najaar op de vier leslocaties in Brabant 22 cursussen, 9 themadagen en 3 kindercolleges uitgevoerd. Wij kijken daar met veel plezier op terug. Het was veel schakelen en bijstellen om gaandeweg op een veilige manier aan alle aanvullende maatregelen te kunnen blijven voldoen maar het is ons gelukt. Vrijwel alle colleges waren voor het einde van het jaar afgerond en de evaluaties laten zien dat men hier zeer positief op terugkijkt.

Het was een jaar waar geen draaiboek voor was, waardoor wij als organisatie voor talrijke keuzes hebben gestaan. Medewerkers, docenten en cursisten hebben laten zien flexibel en wendbaar te zijn en open te staan voor vernieuwingen en alternatieve oplossingen.

Petra van Ruiten MEM
Directeur HOVO Brabant

2. Missie en visie

In 2019 is de missie en visie van HOVO Brabant opnieuw geformuleerd:

HOVO Brabant is de onderwijsorganisatie die iedereen vanaf 50 jaar in Brabant uitdaagt zich te blijven ontwikkelen. Met een gevarieerd en hoogwaardig cursusaanbod, gebaseerd op de nieuwste wetenschappelijke inzichten prikkelen we tot verwondering, honger naar kennis en ontmoeting.

Visie

Alle hoogopgeleide 50+ ers in Brabant kennen ons unieke aanbod. Onze cursisten en docenten zijn de ambassadeurs van HOVO Brabant en dragen in belangrijke mate bij aan onze naamsbekendheid en imago. Door het inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen, samen te werken met zowel de dragende instellingen als externe partijen én te luisteren naar de wensen van onze cursisten weten we alle 50+ ers te boeien en te binden. We anticiperen op de verschillende behoeften van de cursistenpopulatie door een eigentijds en actueel onderwijsprogramma te brengen. We sluiten aan bij een jonger en breder publiek en zorgen dat de inhoud en uitvoering van ons onderwijs vernieuwend en multidisciplinair is. Onze docenten zijn academisch geschoolde professionals die worden ondersteund door een kleine en wendbare organisatie.

De komende vijf jaar wil HOVO Brabant zich verder ontwikkelen tot een participatieve hoogwaardige onderwijsomgeving voor iedereen vanaf 50 jaar. HOVO Brabant is daarbij een ontmoetingsplaats waarin het onderzoekend leren door docenten en cursisten centraal staat. We willen de naamsbekendheid van HOVO Brabant in de regio vergroten en doen dit door een actief marketingbeleid te voeren en cursisten en docenten in te zetten als ambassadeurs.

We richten ons de komende jaren specifiek op de jongere doelgroep in de leeftijd van 50 – 65 jaar, inclusief de werkenden. Zij zijn de cursisten van de toekomst. We vergeten daarbij de oudere doelgroep niet, door de toenemende levensverwachting bedienen we namelijk een steeds grotere range.

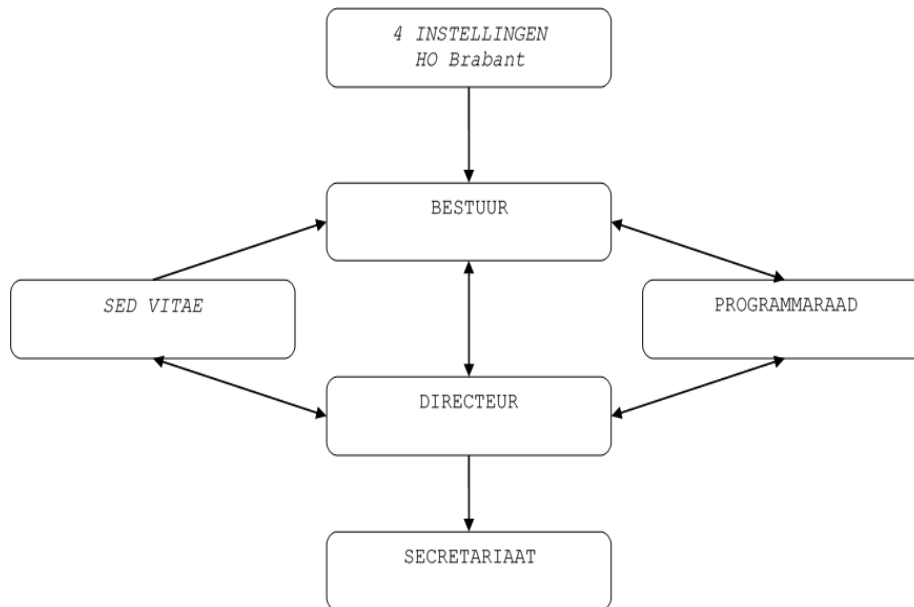
De organisatie anticipeert op de behoeften van de diverse doelgroep-segmenten door een gevarieerd, hoogwaardig en gedifferentieerd onderwijsprogramma te ontwerpen en uit te voeren. Om ook aansluiting te vinden bij een jonger en breder publiek zal de inhoud van het aanbod gevarieerd, actueel en innovaties zijn. Dit vraagt om een meersporenbeleid zodat iedere HOVO-cursist zich aangesproken voelt en wordt uitgedaagd. HOVO Brabant bouwt verder aan duurzame relaties met de partnerinstellingen; Avans Hogeschool, Fontys Hogescholen, Tilburg University en Technische Universiteit Eindhoven en zoekt actief de samenwerking met partners in de regio.

3. Organisatie

De stichting Seniorenacademie voert deze educatieve missie uit door het organiseren van Hoger Onderwijs voor Ouderen (HOVO) in geheel Noord-Brabant. Het onderwijs worden uitgevoerd zonder winstoogmerk en met waarborg voor de continuïteit van de dienstverlening.

Hierbij spelen de vier grote instellingen voor hoger onderwijs in Brabant: Avans Hogeschool, Fontys Hogescholen, Tilburg University en de Technische Universiteit Eindhoven, een dragende en constituerende rol waardoor HOVO Brabant gezien kan worden als een bijzondere vorm van hoger onderwijs in Brabant en als educatieve valorisatie.

3.1 Organogram

3.2 Bestuur

Het bestuur treedt op als bestuurder en werkgever. Het bestuur van de Stichting Seniorenacademie Brabant (SAB) wordt gevormd door bestuurders van de participerende instellingen voor hoger onderwijs en door de voorzitter van de vriendenvereniging Sed Vitae. Op 31 december 2020 was de samenstelling van het bestuur als volgt:

- Dr. J. Ravensbergen, Lid College van Bestuur Avans Hogeschool (Voorzitter);
- Prof. dr. K. Sijsma, Rector Magnificus Tilburg University;
- Prof. dr. ir. F.P.T. Baaijens* , Rector Magnificus TU/e;
- H.J.M. Scheepers MM, secretaris College van Bestuur Fontys Hogescholen;
- Dr. C.P. Rijgersberg, voorzitter Sed Vitae (Vrienden van HOVO Brabant).

*Bij afwezigheid vertegenwoordigd door drs. Patrick Groothuis (TU/e) (Peningmeester)

3.3 Programmaraad

De programmaraad is een inhoudelijk adviesorgaan, benoemd door het bestuur en bestaat uit ervaren docenten en/of leidinggevendens afkomstig uit de universiteiten en hogescholen die de stichting dragen. De taak van de programmaraad is om toe te zien op het niveau van de cursussen en de docenten en de evenwichtige samenstelling van het cursusaanbod.

De programmaraad is onderdeel van de kwaliteitsborging van HOVO als specifieke vorm van hoger onderwijs. De leden van de Programmaraad worden benoemd voor een periode van 3 jaar met een mogelijke verlenging van 1 tot 3 jaar.

In 2020 heeft de voorzitter Peter Hollants in verband met pensionering afscheid genomen en is opgevolgd door Wim de Haas namens Avans Hogeschool. De voorzittershamer is overgenomen door Anton van Steenhoven.

Op 31 december 2020 was de samenstelling van de programmaraad als volgt:

Drs. G.W. de Haas, Avans Hogeschool;
Mr. R. Tenge, Avans Hogeschool;
Prof. dr. A.A. van Steenhoven, Technische Universiteit Eindhoven (voorzitter);
Dr. M. Willemsen, Technische Universiteit Eindhoven;
Drs. K. Neervoort, Fontys Hogescholen;
Dr. D.A.C.M. van Roermund, Fontys Hogescholen;
Prof. dr. A. van Lenning, Tilburg University;
Prof. dr. A.J.J.M. Vingerhoets, Tilburg University.

3.4 Medewerkers

In verband met de coronamaatregelen hebben alle medewerkers vanaf half maart hoofdzakelijk thuisgewerkt. Per 1 december heeft Marloes Rens afscheid genomen. Door het tijdelijk teruglopen van de kantoorwerkzaamheden zal deze vacature pas in de loop van 2021 worden opgevuld.

Per 31 december 2020 is de organisatie als volgt samengesteld:

Petra van Ruiten	directeur	0,8 fte
Jacqueline Verroen	controller/bureaumanager	0,7 fte
Vacature	administratief medewerker	0,45 fte

De directeur legt bij het bestuur verantwoording af aangaande het algeheel (financieel) management middels een jaarverslag en jaarrekening. Zij bereidt besluitvorming voor betreffende personeel, strategisch, onderwijskundig en financieel beleid. De directeur geeft leiding aan het bureau en is integraal verantwoordelijk voor de goede gang van zaken in de organisatie en op het secretariaat.

3.5 Sed Vitae

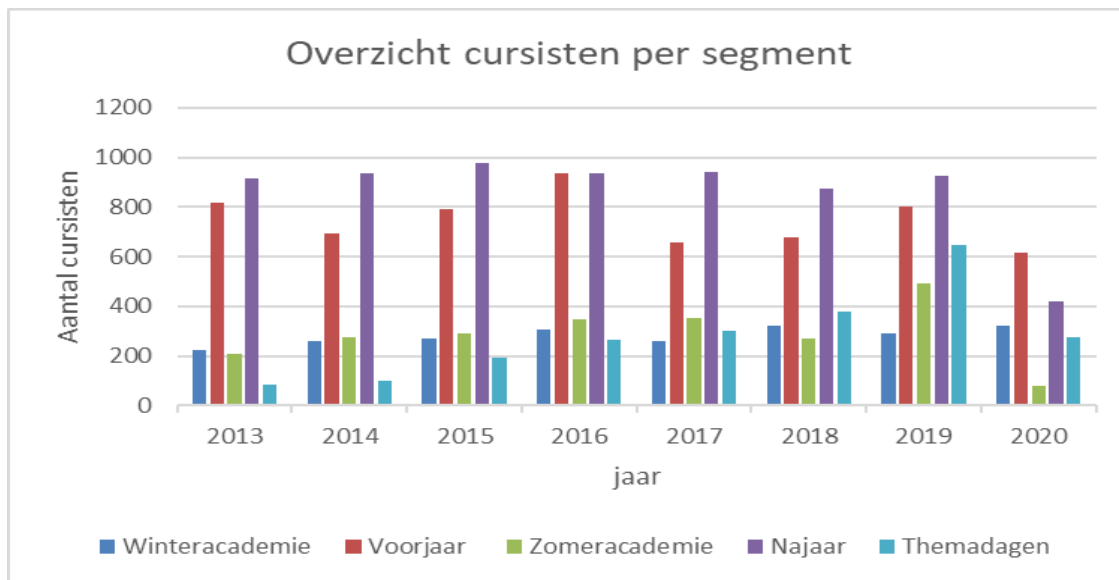
Sed Vitae behartigt de belangen van de cursisten en fungeert als aanspreekpunt in zaken de cursisten betreffende. In het kader van de kwaliteitsbewaking neemt (een delegatie van) het bestuur van Sed Vitae kennis van de uitkomsten van de cursusevaluaties (2 x per jaar) en bespreekt deze met de directeur. Daarnaast biedt Sed Vitae incidenteel praktische ondersteuning bij Pr-activiteiten.

4. Onderwijs

4.1 Cursistenaantallen

In totaal hebben 1716 cursisten in 2020 aan een cursus of themadag deelgenomen, waarbij de deelnemers aan de kindercolleges niet zijn meegenomen. Dit is daling van ca. 50% ten opzichte van 2019 en volledig te wijten aan de coronacrisis.

De ontwikkeling van het aantal inschrijvingen voor de Zomeracademie/Winteracademie, themadagen en voor- en najaarscursussen over de afgelopen 7 jaren geeft het volgende beeld:

4.2 Docenten

HOVO Brabant staat of valt met de kwaliteit van de docenten. Zij vormen de spil waaromheen de Stichting zijn werkzaamheden uitvoert en missie realiseert. Door de pandemie hebben vele docenten de switch naar online onderwijs gemaakt om zo het onderwijs op afstand vorm te geven.

4.3 Evaluaties

In 2020 zijn alle cursussen en themadagen digitaal geëvalueerd. De uitkomsten zijn besproken met de programmaraad. De resultaten worden uiteraard ook teruggekoppeld aan de betreffende docenten en ter kennis gebracht aan het bestuur van de stichting. De volgende tabel geeft een overzicht van de gemiddelden over de cursussen per seizoen in 2020:

Gemiddelde waardering	
Voorjaar	8,0
Najaar	8,3
Winteracademie	8,4
Zomeracademie	8,3
Themadagen	8,1

Met een gemiddeld responsepercentage van 60% wordt er goed gebruik gemaakt van deze mogelijkheid om feedback te geven en zijn de uitkomsten redelijk representatief. Deze percentages verschillen per cursus echter soms enorm (van 25 tot 90%) zodat de uitkomsten op cursusniveau niet altijd representatief zijn. Ook in 2020 is de waardering van de cursisten uitstekend te noemen en kregen de cursussen gemiddeld een mooie 8,2.

5. Financiën

Het boekjaar 2020 is afgesloten met een negatief resultaat van € 38.909. Het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening komt hiermee ruim 61k lager uit dan in 2019. Het uitbreken van het coronavirus en de preventieve maatregelen genomen door de overheid zijn hier debet aan. Cursussen zijn gestopt, geannuleerd, verplaatst en cursisten toonden risicomijdend gedrag daar waar fysiek onderwijs wel mogelijk was. De online cursussen die als alternatief zijn aangeboden bleken minder populair.

Het eigen vermogen komt daarmee op € 568.256. Het vermogen bestaat uit bij de oprichting van de Seniorenacademie door de instellingen voor hoger onderwijs ingebrachte middelen, de daaruit voortvloeiende rentebaten en de resultaten sinds de oprichting. De cursusprijzen worden bepaald op basis van feitelijke kosten zonder winstoogmerk.

6. Vooruitblik

Het afgelopen jaar was in alle opzichten anders dan anders. Na ruim een jaar aanpassingen doen op het programma en flexibel anticiperen op alle maatregelen waardoor we niet ver vooruit kunnen kijken gaan we er voorzichtig van uit dat het hoger onderwijs voor ouderen in Brabant in de tweede helft van 2021 weer enigszins terug kan keren naar de normale situatie.

De cursisten die we in 2020 door de pandemie hebben gemist hopen we binnenkort weer terug te zien op de diverse leslocaties. Het betrokken docententeam staat te popelen om de cursisten weer fysiek te ontmoeten.

Naast de vaste programmering op de vier Brabantse leslocaties breiden vanaf het najaar 2021 HOVO Brabant en HOVO Utrecht gezamenlijk hun onderwijsactiviteiten uit naar Nijmegen. Door het stoppen van HOVO Nijmegen eind vorig jaar worden er een twintigtal cursussen aangeboden, veelal door vaste kerndocenten waardoor de kwaliteit is gewaarborgd.

Wij hopen als organisatie dat cursisten en belangstellenden de weg naar HOVO Brabant weer weten te vinden zodat we verder kunnen bouwen aan het hoger onderwijs voor iedereen vanaf 50 jaar.

Petra van Ruiten MEM
Mei 2021